

[Niels Frederiksen.]

der kender Forholdene ude i Landbruget og specielt Forholdene vedrørende Statshusmandsbrugenes Omsætning, vil med saaglig Begrundelse kunne bestride, at en varig, konstant Nedsættelse af Laan fra Staten giver de paagældende Mulighed for i Opgangstider at realisere deres Ejendom med Fortjeneste til Skade for deres Efterfølger.

Her ligger et Forslag, der tilbyder en generel Ordning af Gældforholdene indenfor hele den Debitorkreds, som Staten har skabt sig, med den Virkning, efter alt at dømme, at den middeldygtige Statshusmand bliver i Stand til at klare sine Forpligtelser, men er udelukket fra at unnlade at tilbagebetale det, han har faaet eftergivet, naar hans Arbejdsbetingelser muliggør det, og endvidere udelukket fra at falde for Fristelsen til at afsætte sin Ejendom til en Overpris i det Øjeblik, Konjunkturerne i Landbruget gaar saadan frem, at Omsætningen søges og Efterspørgselen efter saadanne smaa Hjem forstærkes. Erfaringen har Gang paa Gang vist, at under Højkonjunkturer er Efterspørgselen efter saadanne Hjem saa stærk, at en Særbegunstigelse fra Statens Side kan give ret betydelige Fortjenester ved Realisation af saadanne Brug.

Derfor kan jeg ikke forstaa, at man fra Oppositionspartiernes Side modsætter sig et Forslag som det foreliggende, og slet ikke, at man gør det med den Begrundelse, som man her i Tinget fremsætter.

Jeg hørte med Interesse det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen citere Taler, som jeg har holdt her i Tinget om Statshusmændenes Retsvilkaar. Jeg mener, at det vilde ogsaa i Dag være gode Taler at holde.

Man siger, at man ikke skal særlovge for Statshusmændene og indpode i Statshusmændenes Sind, at de har særlige Rettigheder overfor Staten, og det er rigtigt. Men hvad er det, man gør nu? Nu gør man det, at man bruger Statens Eftergivelsesret til at eftergive alle dem, der er de sløjeste indenfor Statshusmændenes Kreds, Renteydelser, man giver dem Hensland, ophober Restancer, prøver paa at hjælpe dem paa alle mulige Maader, saaledes at de, der er dygtige, maa spørge: Er det i og for sig nogen Nytte til, at vi kæmper for at svare enhver sit, for hvad har vi ud af det? De, der har ringest Villie til at betale, faar fra Statens Side den største Eftergivelse! Hvis ikke den Slags Særstilling indenfor en bestemt Stand er farlig, saa ved jeg ikke, hvordan man skal bære sig ad med at nedbryde Villien til at betale til

Staten, hvad man skylder, hos den dygtige, den ærlige og den redelige Skyldner.

Her er Forholdet et ganske andet. Her siger man: Vi tilbyder en generel Tilpasning af Rentebyrden for alle Statshusmænd; ønsker I at opnaa en saadan Stabilisering af jeres Økonomi, som dette Forslag tilbyder, saa giver vi jer en Mulighed derfor; hvis I derimod ikke ønsker det, kan I blive fri; hvis I i en vanskelig Tid ønsker en Haandsrækning, som Rentebrydernes Størrelse i Øjeblikket nødvendiggør overfor den middeldygtige Husmand, vil vi give jer den, men paa den Betingelse, at I skal betale tilbage igen, hvis Landbrugspriserne gør jer i Stand dertil uden at nedbryde jeres Økonomi. Og vi søger endvidere for, at der ikke bliver nogen Mulighed for dem, der i denne vanskelige Tid har faaet en Haandsrækning, for at indkassere den ydede Hjælp som Salgsfortjeneste den Dag, Opgangstiden kommer.

Jeg vil gerne udtrykke min Vurdering af dette Forslags Rækkevidde ud fra de Erfaringer, jeg paa dette Omraade har indhentet gennem Aarene. Efter min Mening ligger den største Fare for en fremtidig sund og stærk Udstykning til Husmandsbrug her i Danmark netop deri, at man gennem Særbegunstigelser overfor enkelte indenfor Statshusmændenes Kreds svækker Villien til at betale saa yderligt, man kan, overfor Staten som Kreditor. Derfor vil jeg gerne sige til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen, at jeg føler mig paa ingen Maade ramt af det af ham anførte Citat; tværtimod, det anførte Citat bekræfter Rigtigheden af min Grundanskuelse vedrørende Oprettelsen af Statshusmandsbrug, nemlig at man paa dette Omraade skal lovgive paa en saadan Maade, at man mindst muligt medvirker til Nedbrydelse af de paagældendes Opfattelse af, at Statens Krav overfor dem maa betragtes som lige saa gyldige og som noget, der lige saa vel skal efterkommes som Krav fra private Institutioner.

Dernæst ønsker jeg at sige et Par Ord om den Begrundelse, hvormed man fra Oppositionspartiernes Side gaar imod det foreliggende Lovforslag. Man siger baade her i Salen, og Partiernes Repræsentanter har sagt det i Landbokommissionen, at her vil man i en trang Tid prøve at forrykke Forholdet indenfor Statshusmændenes Kreds fra Ejere til Statsfæstere eller Forpagtere. Jeg vil sige baade til det ærede Medlem Hr. Ulrich og til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen, at dette er jo ikke andet end slet og ret Valgagation.